

Biurowi Redakcji „Dziennika Polskiego”, Plac Marii 4 i 7.
Przedpłata wynosi w Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł. 50 ct., za przesyłkę do domu dolicza się 20 centów miesięcznie.
Z przesyłką pocztową w państwie austriackim, rocznie 24 zł. — półrocznie 12 zł. — kwartalnie 6 zł. — miesięcznie 2 zł.
Z przesyłką pocztową za granicę do całych Niemiec rocznie 50 marek — kwartalnie 12 marek 50 gr. — do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 80 franków — kwartalnie 20 franków.

Numer kosztuje 6 centów.
Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Telefon Redakcji 171.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi codziennie, nie włączając niedziel i świąt o 8. rano

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują w Lwowie jedynie i wyłącznie:
Biuro Administracji „Dziennika Polskiego”, Plac Mariacki L. 4 i 7 w domu pana Kisełki.
Wiednia: pp. Hasenstein et Vogler, (Otto Mayer) M. Duker, H. Schallak, A. Oppalik, Rudolf Meise i J. Danneberg; w Berlinie: Pannasch, Kolontz, Hasenstein et Vogler i G. L. Daube; w Hamburgu: Kavalier et Liebmans; w Paryżu: C. Adam, 52, rue du Four.
Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 6 centów od jednego wiersza drukiem (petit).
Prywatna korespondencja i nekrologia 12 ct. od wiersza.
Drobne ogłoszenia 1 1/2 centa od wiersza. Pomieszczenia i skłapy po 1 ct. od wiersza.
Reklamy w rubryce Nadesłane 20 ct. od wiersza.

O sytuacji.

Od naszego korespondenta wiedeńskiego otrzymujemy dziś następujące przedstawienie obecnego stanu rzeczy:

Wiedeń 28. listopada. Powróciwszy wczoraj po kilkudniowej tylko niebytności do Wiednia, zastałem sytuację polityczną, względnie parlamentarną, tak na pozór zmienioną, że, by się sortować, musiałem obejść z kolei kilkunastu członków rozmaitych stronnictw i odcieni i nasłuchiwać się całej litanii, zgoda pomiędzy sobą sprzecznych, opowieści i kombinacji. To, co w niniejszym liście o sytuacji parlamentarnej napiszę, nie ma zatem bynajmniej pretensji do nieomyślności, jednakże jest ono wynikiem sumiennych informacji, ułożonych i sutykowanych na podstawie długoletniej wszelkie znajomości naszych stosunków parlamentarnych.

Zaczęło się od...

Silny rozwój liberalizmu na Węgrzech doprowadził tam, jak wiadomo, do przesilenia gabinetowego, zakończonemu najzupełniej liberalistycznym zwycięstwem. Mimo niechęci w sferach najwyższych, ustawa o ślubach cywilnych zostanie tam wprowadzona, gdyż liberaliści taką w oparciu okazali się, że nie chcą na swą naradę publicznego porządku, musiano ustąpić im we wszystkim. To ważne zwycięstwo liberalistów z tamtej strony Litawy, przesłało niesłychanie konserwatywne sfery w Austrii i skłoniło je do zajęcia wobec liberalistów tutejszych stanowiska jaknajbardziej odpornego. Wymieniamy tu imienne członków rodziny cesarskiej, którzy w tej sprawie konferowali z księciem Karolem Schwarzenbergiem.

W skutku tych konferencji wystąpił ks. Schwarzenberg ze swoją do syta mową, porównującą się jednak z mową hr. Taaffe, miało być co do sprawy ponownego samianowania ministra dla Czech. Co do tej sprawy, przyrzekł hr. Taaffe natychmiast pomyślną odpowiedź, co do dalszych postulatów zaś księcia, na razie zamieścił. Wystąpił zatem ks. Schwarzenberg z mową, w której odstępował zupełnie od programu ekonomicznego, wytkniętego orędziem cesarskim, postawił cały szereg daleko idących postulatów, a w pierwszym rzędzie domagał się na równi z Młodoczechami, uznania praw korony św. Wacława, zaprowadzenia szkoły wyznaniowej i zmiany prawnopństwowego stosunku Austrii do Węgier. Ten ostatni postulat podniesiony przez tak poważnego polityka, jak książe Schwarzenberg, świadczy, do jakiego stopnia došlo rozorysowanie sfer konserwatywnych przeciwko Węgrom. Mowa księcia tem większe wzmocniła wrażenie, ile że wiadano, iż zdanie mowy podzielała osoba najbardziej w państwie wpływowa. Hrabia Taaffe, stosownie do danego przyrzeczenia, odpowiedział mowcy z miejsca. Co do ministra dla Czech, nie tylko zgodził się na jego życzenie, ale co więcej, wykaże, że w przedłożonym budżecie znajduje się nawet odpowiednia pozycja — na co poprzednio nikt nie zwrócił uwagi. Zadanie zaś usunania ceskiej prawa państwowego, pominął minister milczeniem, jak również nie odparł ani jednym słowem ataku, skierowanego przeciwko dwulicznemu. Mimo to przy uważnym przeczytaniu mowy preesa gabinetu, przynajmniej, iż niema tam nic takiego, co by samo przez się usprawiedliwić mogło podniesioną przez lewicę wrzawę, — zrozumieć tę wrzawę można jednak łatwo, wiedząc już, jakie znaczenie w tym wypadku przywiązywano do mowy ks. Schwarzenberga. Sprawa obsadzenia

teki po panu Przeważa, mogła być dla niego nieprzyjemna, jednakże nie było w tem nic niespodziewanego, fakt jednakże, że hr. Taaffe nie odpowiedział ani jednym słowem na tę mowę, dotyczącą prawa państwowego i dwuliczu, rzucił w szeregi lewicy niechętnych popłoch.

Przedewszystkiem hr. Khuenburg, wankin Plenera w gabinecie, spowodowany został przez swych patronów do zażądania dymisji. Chcąc być sprawiedliwym, przyznać muszę, że ten krok wydaje mi się w każdym razie usprawiedliwionym, bo jeżeli hrabia Taaffe zgodził się już na powołanie do gabinetu niejako pełnomocnika lewicy, powinien też być — chociażby ze względu na prostą grzeczność — uwiadomił go z góry o odpowiedzi, jaką przyrzekł księciu Schwarzenbergowi dać w sprawie ministra dla Czech. Dalej zaniepokojeni w najwyższym stopniu liberaliści, widząc, jak niepewnym jest ich wobec rządu stanowisko, oświadczyli, że nie będą głosować za fundussem dyspozycyjnym, jak długo nie otrzymają gwarancji na przyszłość. Gwarancje te polegały miały przedewszystkiem na utworzeniu stałej większości, a dalej na oświadczeniu hr. Taaffe'go, że prawa korony ceskiej leżą daleko po za obrębem jego programu.

Wszystkie wiadomości o żądaniach jakoby zmianach w gabinecie są prostym wytworem. Przypatrzmy się teraz bliżej tym żądaniom Niemców, a zobaczymy, jak niechętnie dąbiły się oni odepchnąć na nowo od stołu rządowego. Prasa lewicy z wielką emfazą wygłosiła, że lewica żąda stanowczo utworzenia stałej większości w parlamencie. Ależ jaką mi być ta większość? Nie tak dawno temu ta sama lewica na samą myśl połączenia się z klubem konserwatywnym pieniała się złością i z oburzeniem proponując odrzucenie, dziś godzi się już na troista większość, a żąda tylko wyeliminowania z niej najskrajniejszych klerikalistów. Na podstawie utworzenia takiej większości miała, według pogłoski, cała sprawa już wczoraj być załatwiona. Popołudniu podczas narady ministerialnej, opowiadali posłowie wszystkich odcieni, że całe przesilenie zakończy się milczeniem, że niepostrzeżenie żądana przez Niemców większość się znajdzie, a dymisja hr. Khuenburga nie zostanie przyjęta. Tymczasem wydany późnym wieczorem komunikat lewicy, który wam w całości telegraficznie przesłałem, zgola inaczej rzecz przedstawia i otwiera perspektywę na zupełnie wyeliminowanie stronnictwa liberalnego z większości. Co więcej: sądząc z odpornego stanowiska, jakie według powyższego komunikatu zajęli hr. Hohenwart i p. Jaworski, a szczególnie ten ostatni, możnaby dojść do przekonania, że rząd wyraźnie tego sobie życzył i dla liberalistów niemieckich ciężkie w Austrii nastały czasy. Wiadomo bowiem, że p. Jaworski stał dotychczas na stanowisku, iż tworzenie większości jest rzeczą rzadką, Koło zaś polskie z każdym stronnictwem, które nie przekroczy granic zakreślonych orędziem cesarskim.

Jeszczeby jednak przyjąć powyższe przypuszczenie, nasuwa się drugie pytanie, jak misjonowie wyobrażają sobie teraz przyszłą większość? Koło polskie z klubem Hohenwarta, to jeszcze nie większość, nawet z doliczeniem Rusinów, Morawców i Coronińców. Miałoby zatem rząd samiar pojednania się z Czechami? Książe Schwarzenberg, przyjąwszy w program szlachetny konserwatywny prawo państwowe ceskie, słuował Młodoczechom — co prawda — słoty most, ale stanowisko rządu w tej sprawie pozostało niewyjaśnione. Jeżeli zatem pojednanie ze zjednoczoną lewicą w istocie do skutku nie

przyjdzie, pozostaje rządowi alternatywa: albo pojednać się z Młodoczechami, albo też rozwiązać izbę. W tym ostatnim wypadku mogła Młodoczechy wejść do parlamentu w cokolwiek odmiennym składzie i pod inną nazwą i ufać w ten sposób zbliżeniu się do nich raz. Wszystko to są kombinacje, odpowiadające sytuacji stworzonej przez dzisiejszy komunikat lewicy, mimo to wobec faktycznej skłonności lewicy do ustępstw, może jeszcze wszystko zostać *beim Alten* przy czem jedynym skutkiem całej tej awantury byłoby przewleczenie dyskusji budżetowej, a w dalszej konsekwencji odłożenie sesji Sejmu galicyjskiego *ad calendas graecas*.

W powyższem zeszłym liście podałem wam kwintesencję moich informacji, a nie potrzebuję pono dodawać, że według mego zdania, jedynym szczerliwym wyjściem z tej sytuacji byłoby utworzenie większości, w której Młodoczechy znalazłby pomieszczenie. Zbyt reakcyjne zapędy klubu konserwatywnego, znalazłby wtedy w Młodoczechach potężną zapórę, a zmora ery germanizacyjnej przestałaby znów trapić ludy, wchodzące w skład austriackiego państwa. Jeżeli zatem owa rzekomo-prowokacyjna mowa hr. Taaffe'go była w istocie z góry obmyślana i w skutkach obliczona, nie pozostałoby nam nic, jak przyklasnąć przesłowi gabinetu, że w czas jeszcze przerwał rosnące z dniem każdym rozszerzenie lewicy. Najbliższa przyszłość okaże, czy tak w istocie było.

Adm.

Wiedeń 29. listopada. W pośpiechu kreślę wam obraz sytuacji, jak się w tej chwili przedstawia. Przedewszystkiem zaznaczam jednak, że pozytywne informacje w danej chwili absolutnie mieć nie można, a to z dwóch powodów. Po pierwsze — jak to słusznie wskazał dziś dr. Kronawetter — spoczywa cała akcja w rękach trzech lub czterech przesłanych klubów, a posłowie, jakkolwiek jeden lub drugi wystąpił się do tego przyznać, pozostawiając własnym przemysłom, dają na zapytania informacje zupełnie sprzeczne, a często gęsto zgola nieprawdopodobne. Po drugie zaś — a to powód najgroźniejszy — działają w tej sprawie czynniki i intrzygi tak ważne, że położenie zmienia się niemal co godzinę. W pierwszej linii czynną jest partja kamarylli, którą zastępuje książe Schwarzenberg, uważany dziś powszechnie za przyszłego następcę hr. Taaffe'go. Dalej także lewica nie zasypia gruszek w popiele, a doszedłszy do przekonania, że lepsza słomiana zgoda, aniżeli słoty spór, chciałyby za każdą cenę wydostać się z błota, w którym samochoczą ugrzązła. Wreszcie i Młodoczechy podają, jak mogą, spór pomiędzy rządem a lewicą, w nadziei, że uda im się wejść w skład nowej większości. Skarżył mi się dziś wprawdzie jeden z przewodów młodocechskich, że „nikt nas nie pta“ (nie pyta) i to z miną biednej ofiary, wiem jednak skądinąd, jak żrącemu chodzą Młodoczechy siła swoich interesów. A Koło? Na to pytanie odpowiedział mi jeden rozmowniejszy natury poseł, że „Koło stoi ciele i stale na stanowisku, określonym przez orędzie cesarskie, rządu zaś pozostawia troskę o około stworzenia i utrzymania takiej większości, która w ramach, przez orędzie sakrosanctych pracować chciała.“ Rozumiem bardzo dobrze w teorii możliwość takiego programu, jasno wyrażony, znaczy to: gospodarujcie sobie o siebie jak chcecie, a nam dajcie to, czego słusznie żądamy. W praktyce jednak pamiętać trzeba o tem, że wszelkie spory w parlamencie austriackim mają podkład na rodowy i że niemożliwością wręcz jest ominąć dyskusję w tym kierunku. Jakżeż żądać naprzy-

kład od Słoweńców lub Czechów ograniczenia się do prac natury ekonomicznej, kiedy Niemcy na każdym kroku dybią na ich byt narodowy? Na podobny program zgodzić się może jedynie Koło polskie, o ile otrzyma „gwarancje“, że nasze zdobycze narodowe będą uszanowane; już Niemcy nawet czynić tego nie mogą, bo co prawda i od nich żądać nie można, by na łaskę, lub niełaskę zdali się Czechom. Niemcy zaakceptować mogą takie ograniczenie jedynie pod warunkiem, że w wolno im będzie ugniatać Czechów i Słowian. Zostaje zatem do marjażu jedna tylko strona — Koło polskie — a w drugim wypadku tylko lewica niemiecka. Oddanie jednak lewicy Czechów i Słoweńców do pożarcia — nie mówię już o stronie moralnej — grozi takim wzrostem potęgi niemieckiej, na jaką Koło nigdy zgodzić się nie mogło. Zatem mowa o pozostawieniu rządowi kłopotu o wytworzenie większości, jest tylko prostym frazesem i w istocie przyznać trzeba, że p. Jaworski nie tak bardzo się tego kłopotu pozbawia, skoro tylekroćni zapewnił i dowiódł, że bez klubu Hohenwarta w marjażu z lewicą wchodzić nie chce. Pozostaje zatem, jako rozwiązanie każdej większości, Koło polskie i klub Hohenwarta, bez którego i rząd się nie obejdzia, a idzie o to, czy do uzupełnienia większości ich mają Niemcy, czy Młodoczechy. Co się tyczy Niemców, to — jak w poprzednim liście wspominałem — spuścili oni już grubo z tonu i godzą się na troista większość, jednakże z wykluczeniem niektórych żywiołów z klubu Hohenwarta, przedewszystkiem zaś Słoweńców. Hrabia Hohenwart jednak pod żadnym warunkiem na rozbiście swego klubu nie przystanie, a nadto opuszczenie Słoweńców przez Koło polskie równałoby się stanowczo wielkiej politycznej szbrodni. Zostają zatem Młodoczechy. Za sojuszem z nimi przemawia nie tylko tradycja Koła i konieczność tamowania rozwoju germanizmu w Austrii, ale jeszcze i to, że jest to stronnictwo liberalne, które we względach narodowych odstąpi może cokolwiek od postulatów prawdziwego liberalizmu, jednakże zawsze jeszcze, wchodząc w skład większości, sparaliżuje reakcyjne zakusy skrajnego skrzydła z klubu Hohenwarta. W żadnym zatem razie skład większości nie może nam być obojętnym, nie mówiąc już o tem, że rola Koła polskiego w takim razie stać się musi śmieszna. Oto, jak — adaniem tych panów — ma się robić większość: bierze się Koło polskie i stawia się je na środku. Następnie urządzi się licytacja: kto mniej od rządu żąda narodowych, czy ekonomicznych koncesji, dostaje miejsce na prawo, inni idą na lewo. Koło zaś polskie przyjmie bez szemrania do tej spółki komandytowej dziś liberalistów, jutro konserwatystów — dziś Niemców, jutro Czechów, a pojutrze może nawet narodowo-niemiecką grupę pana Steinwendera. Czyż to nie potworne? Na szczęście, nie wierzę — jak już powiedziałem, — by tak w istocie było, a dowodem tego właśnie, że p. Jaworski nigdy odłączył się nie chciał od klubu Hohenwarta. Logicznie zatem wypływa z tego, że jeżeli już — co, mimo wszystko, uważam za niebezpieczne — przyjdzie do utworzenia większości wraz z Niemcami, ci ostatni zgodzić się będą musieli przedewszystkiem na wciągnięcie całej grupy Hohenwarta wraz ze Słoweńcami, a dalej i pod innymi względami — mianowicie co do polityki ceskiej — na dekle sięgające ustępstwa.

Adm.

Nasze sądy karne.

IV. Skoro albo racjonalny przydział śledztwa, albo zwiekzenie liczby sędziów śledczych i pozostawienie ich wyłącznie przy ich czynnościach, a w końcu i prowadzenie śledztwa w ramach ustawy, a nie tak rozlekle, jak obecnie, zdolne są ukrócić czas trwania śledztwa co najmniej o dwie trzecie części obecnie do przeprowadzenia śledztwa potrzebnego czasu, wśród stosunków tak niekorzystnych w naszym sądzie, to jest o obowiązkiem światym każdego, kto w tem decyduje i sprawie publicznej służyć chce, aby tamę złemu położyć, czem da dowód niezłomnej poszanowania dla wolności osobistej.

Tylko społeczeństwo niedbające o wolność w ogóle, może to być obojętne, czy mniej lub więcej ograniczoną jest wolność osobista owoch, którzy zarządzeniem losu z władzą karzącą weszli w kolizję.

Wykazaliśmy, że niekonieczne, ale stosunkami w naszym sądownictwie spowodowane przedłużenie śledztwa i aresztu śledczego, jest zgubnem ze stanowiska społeczno-ekonomicznego. Niemniej jednak zgubnem jest postępowanie, które w nowszych czasach wyłoniło się wobec stron, samizających odwieści uwiesionego w areszcie śledczym. Jak już wspomnieliśmy, bez wezwania nikt do gmachu sądowego wstępu nie ma. Rodzice chcą odwiedzić dziecko, lub odwrotnie, żona chce się widzieć z mężem i poradzić w sprawach gospodarstwa lub inny interesowany, potrzebujący koniecznie widzieć się z pozostającym w areszcie śledczym — wszyscy ci gromadnie zalegają dziedzinie i siód sądowego i nie spotykają ani żywej duszy, którzyby się alitowała nad nimi i wskazała im, gdzie mają się udać i do kogo. Do wnętrza gmachu, dla braku wezwania, dostać się nie mogą, a na każde zapytanie nie dostają żadnej odpowiedzi.

Blakające się około gmachu sądowego, wpadają nareszcie w ręce kręcących się tam pokątnych pisarzy, za poradą których wnoszą prośby i „supliki“, by sąd „taskawie“ pozwolił widzieć się z mężem, ojcem i t. d. i termin do tego widzenia się naszczepić raczył, a tymczasem wracają biedacy do domu niedaleko, lub do Cieszanowa lub Sokala. Niedługo było inaczej, niedługo z grzecznością i uprzejmością ba nawet z pewnem politowaniem nad owymi nieszczęśliwymi wykazywano im drzwi i sądnego, do swalano im w myśl ustawy widzieć się i inkwizytem. Boć przecież ten człowiek nie zaprzestał jeszcze być członkiem rodziny, ojcem, gospodarzem, choć nawet miał nieśczęście popaść w śledztwo. Mimo sady „ust n o s o i“, dziś tylko zapomocą „suplik“ informacji dostać można w sprawie karnej lub dowiedzieć się, czy pozostaje jeszcze przy życiu jakiś inkwizytm. Mimo sady ja w n o s o i postępowania karnego tylko li za pomocą pośredników pokątnych zasięgać można informacji o losie inkwizytm, mimo sady „bezpośredniości“ postępowania karnego, dobijać się trzeba tam, gdzie każdy ma prawo wstępu. Wedle tych zasad postępowania karnego każdej stronie przysługujące prawo — bezpośrednio udać się do sądnego śledczego i u s t n i e go prosić by pozwolił ja w n o i mówić z inkwizytem w granicach, ustawą dozwolonych.

Długość najnowszych czasów, by szczegółnie ludowi umożliwić znoszenie się ustne ze sądem, nawet w sprawach cywilnych, gdzie panuje zasada pisemności, doznaje powyżej określone postępowaniem niesłychanej przeszkody i to wbrew wyraźnym przepisom u. p. k. i wbrew okólnikowi ministerstwa sprawiedliwości, naka-

Czas odnowić przedpłatę!	Na prowincji	We Lwowie:	„Bluszcz“	Na prowincji:	We Lwowie:
	kwartalnie 3 zł. 50 ct. miesięcznie „ 2 —	kwartalnie 4 50 miesięcznie 1 50 Za przesyłkę do domu miesięcznie 20 ct.		kwartalnie 2 40 miesięcznie — 80	kwartalnie 1 50 miesięcznie — 50

Nowi abonenci kwartalni otrzymają jako premję powieść Ohneta „Ostatnia miłość“ lub tłumaczoną z angielskiego wyborną powieść „Biedna gwiazda.“

„PANNY Z KALENDARZA“

Szkie z lwowskiego świata panieńskiego

przez
Izydora Kuncowicza.

(Ciąg dalszy).

VI. Panna Irena.

Zna ją Lwów cały. Któżby jej nie znał? Była wszędzie, na każdym miejscu, gdzie jakakolwiek spowiadają się zabawa lub bodaj zabawa, nie braknie jej nigdzie, a nawet, adaje mi się, że obalwasy wszelkie flakcyjne akjomy, zjawia się w dwóch miejscach naraz.

Niepodobna spotkać się z przyjaciółm, ażeby na pytanie: „Widziałeś kogo ze znajomych?“ nie otrzymał odpowiedzi: „Tak, widziałem pannę Irenę z ojem.“

Panna Irena jest sławną i sprawiedliwą przysługą nakazuje, że zdobyła sobie tę sławę sama, własnymi siłami, bez żadnej protekcji.

Przyznać się wprawdzie okolkwiek do jej popularności ojciec, emeryt, który jest wiecznym jej towarzyszem (matki panna Irena już nie ma) i który wspaniałym swoim cylindrem o olbrzymich kreskach i filozoficznem „ho, ho, ho!“ które najswietlejsze kwestje bez namysłu wyjaśnia, powołując podziw i szacunek wzbudza, jednakoż główna zasługa należy się bezsprzecznie samej pannie Irenie.

Jestto dziewczina lat dwudziestu kilku, wzmianka szatynka, miłej powierzchowności, a nadewszystko, obdarzona nadzwyczajnie piękną twarzą, ruchliwością i darem smieniania co moment wyrazu swej twarzy i oczu. Przymiotów

tych używa nadwyzczaj efektywnie, chociaż, jak sama zapewnia, bynajmniej się o to nie stara i ani myśli o tem, ażeby za ich pomocą chęć kogokolwiek kometowała.

Skromna jest z natury, a że ma ładne, długie rzęsy, często spuszcza oczy, zwłaszcza w rozmowie z młodzieżą i choćby i ambudymi, byle nieznanymi jeszcze niepoznanymi Zonatychem lub lub, gdyż, jak się wyraża: jest rzeczą, skromność na swą narządząca, pełgnować uczucia, których kościół uwięzić już nie może! Panna Irena jest bardzo poborna; codnia odwiedza wszystkie kościoły, w środku miasta położone, zaś niedzielnej „dwunastówki“ w katedrze nie opuszcza za żadne skarby.

Pewnej niedzieli stałem w południe przed drzwiami katedry z kilkoma dobrymi znajomymi i obserwowałem na spółkę z nimi, wracające z nabożeństwa, panny i męzaki, przyczem budowałem się namiętno w duszy wyrazem bogobojnego skupienia i chrześcijańskiej stodoły, jakże się na każdej z twarzyczek malowały.

Tak byłem w tej cichej kontemplacji porażony, że o malocno nie przeoczyłem p. zechodzącej właśnie mimo panny Ireny z ojem, emerytem.

W sam czas jednak spostrzegłem się i idąc na ogólnym przykładem, szybko, ale z należą atencją, nchyliłem kapelusza.

Panna Irena skłoniła głowę z nieopisanym wdziękiem, a potem, długim, powolnym spojrzeniem obdarzyła wszystkich obecnych.

— Patrzcie, patrzcie! — szeptał za oddalającą się przyjaciół Fensio — jeszcze ciągle wdęk szeroka!... Bote! kiedy ty się nad nią ulitujesz i pozwolisz jej ulotwić, chociażby potęk!...

— Ale! chyba nie wiesz? — powołał przyjaciół Fryderyk — już ulowiła!

— Co?.. co?.. co?.. — rozległo się z wsząd.

— Panna Irena znalazła wreszcie pretendenta do swojej rączki...

— Nie może być!

— Może, gdyż jest. Słyszałem o tem od Józka, który wiadomości swoje czerpał z najlepszego źródła bo od ojca panny Ireny... Na jakiejś wybieczce do Zimnejwody, czy Brzuchowic, posłała się ze swoim przyszłym, jakimś wdowcem z prowincji i podbiła go od razu... Właśnie dziś ma on przybyć do Lwowa i mają się zejść ze sobą na Zamku, na festynie.

— No, no, przecież jej się udało!... Biedaczka, od piętnastego roku żyła, t. j. od lat piętnastu kochetowała nadaremnie!...

— Dowód, co mogą: cierpliwość i wprawa!...

— Każda Teresa, znajdzie swoje interesy! — zakłonywał filozoficznie i poważnie, jak zwykle, przyjaciół Tadek i na tem rozmowa się urwała.

Jeżeli ja tutaj zapisuję, to tylko po to, aby wykazać dowodnie nadobnym czytelnikom i szanownym czytelnikom, jak wielką jest ograniczoną i jak bezmierną skłonnością ludzka! Przecież znalazł się jeden, wyższy duchem, niezrażony zgubną modą materializmu, nie ugniatający za posagiem, ale patrzący w serce i szukający serca!...

Święty Antoni, pomóż mu!

Ja znam pannę Irenę od dziecka, gdyż na jednej ulicy wychowywała się i dla tego wiem, że obmawiają ją niegodnie. Od młodzieści odmasała się dobrem sercem i skromnością. Piękny charakter zawiązuje w znacznej części wychowaniem, jakie dla braku matki dała jej panna Amalia, rutynowana i wielokrotnie egzaminowana guwernantka.

Przeszacowaniem kobiety — powtarzała ta panna Amalia codziennie swojej pupilce — jest wyjście za mąż... jest to poniekąd obowiązkiem kobiety wobec społeczeństwa, nikt zaś nie ma prawa uchylać się od włożonych nań obowiązków.

Panna Irena była zawsze bardzo sumienna w wypełnianiu swoich obowiązków: uczyła się lekcyj, o ile możliwości, na pamięć myła się, czesała i paciera mówiła codziennie, więc i w tym wypadku postanowiła z poddaniem się przyjaźni los, jaki jej ustrój społeczny gotował. Ze zaś, jako dzielna dziewczyna, trzymała się zawsze zasady: co masz dzisiaj zrobić, nie odkładać na jutro, przeto już w piętnastym roku życia zabierała się energicznie do pracy, w celu sprawnego zaspokojenia potrzeb, któreby jej wypełnienie rzeczonemu obowiązkowi umożliwiła.

Z całym przekonaniem poświadczam, że w usłowie panny Ireny w tym kierunku były szczere i gorliwe. Zawsze jakaś fatalność stała na drodze jej dobrym chęci i nie dozwalała jej wypełnić szlachetnego zamiaru.

Fatalność ta przybrała z biegiem czasu najrozmaitsze kształty i formy i ukazywała się, a zawsze w porze jak najmniej odpowiedniej, to w postaci okrutnych rodziców wybranego młodzieńca, to w szdradziejskiej płochości jego samego, to wreszcie w formie głupich plotek na temat dawnych, zapomnianych już stosunków — dość, że panna Irena w żaden sposób w ciągu lat wielu dopłynąć nie mogła do szczęśliwej przystani małżeńskiejskiej.

Współczułem zawsze z jej niedolą, toż dowiedziawszy się nareszcie z przytoczonej powyżej rozmowy, że wieloletnie zabiegi mają być wkrótce pomyślnym uwieszone skutkiem, ura-

dowałem się widocznie, a pragnąc przez prostą przychylną naczynie przekonać się o szczerości panny Ireny, postanowiłem udać się na ów wielkopomny festyn na zamku...

Wbrew regule deszcz nie padał; pogoda była prześliczna, więc przybywszy na miejsce, udelektować się mogłem iście rajskim widokiem. Cała śmietanka lwowskiego towarzystwa, rozdzielana i nierozdzielana, przesuwała się przed mami oczyma parami i w grupach, flirtując z kłepką po polsku i jeszcze bardziej z kłepką po francusku, rozbawiana, używając świeżego powietrza, odświeżona, ustrojona... Raj jednym słowem! Na prawo huśtawka, na lewo buda z piernikami, stoliki z losami fantów dookoła, w powietrzu krzyk, hałas, śmiech, dźwięki wojskowej orkiestry, wszystkie odgłosy wielkiego festynu w jeden grmający akord zlane, raj prawdziwy!...

Upojony, zwolna przesuwałem się wśród tłumy, gdy niespodzianie, przy jednym z ustawionych piwem stolików, spostrzegłem przedmiot moich poszukiwań i oświadczyłem — pannę Irenę.

Była w towarzystwie ojca i jeszcze jakiegoś wasatego i szpakowatego młodzieńca, w którym byłbym się niezawodnie domyślił szczęśliwego pretendenta do panińskich wdzięku Ireny, gdybym go nie był znał oddawna i gdybym był nie wiedział na pewno, że to mój stary przyjaciel Kasper Potyliński, obywatel z żółtkiowskiego, zonyty i dzieciaty od lat piętnastu!... Czwarte krzesło przy stoliku było jednak jeszcze niezajęte, widocznie oczekiwano dopiero konkurenta.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

się samemu wszystkim sądom, by się starały wobec zaprowadzić się mającej ustnej procedury cywilnej, przyzwyczajając lud do wnoszenia i usłuchania prób do sądu. O ile bardziej przestrzegając by należało tych przepisów i okólnika ministerjalnego w sprawach karnych? Zbyteczna jest dodać, ile niedogodności, nieprzyjemności, strat materialnych i ile poniżenia moralnego łączy się z podobnym postępowaniem i nie pojmujemy racji tego, skoro załatwienie tych „suplik” więcej może jeszcze czasu zajmują, jak ustne i bezpośrednie załatwienie prób tego rodzaju.

Korespondencje.

Londyn 27. listopada
(Bezelowe awantury „pozabawionych zajęcia”. — Zachowanie się wobec nich rząd. — Lojalność anarzystów zagranicznych. — Komisja robotnicza. — Kolektywizm Tomasza Manna. — Sydney Webb. — Akcja rzędu dla podniesienia dobrobytu mas. — Pan Tate).

Mityngi robotników bez zajęcia, gromadzących się na węgłach Towru, trwają dalej. Jedną z partii tej gromady, nosząca nazwisko: „Istotniepozabawionych zajęcia”, nie chce nie wiedzieć o innych, które dają się wodzić za nos socjalistom i anarchistom. Socjaliści zaś wodzą się znów za tły z anarchistami, tracąc czas na wzajemne oskarżenia i obelgi, przyschem niekiedy dochodzi do większych awantur, tak, że policja musi kłaść kres zbyt gorącym zapędom. Im bardziej staje się widocznym, że nędza anormalna, większa, niż zwykle, nie istnieje w Anglii i że liczba robotników bez zajęcia zmniejsza się nie w porównaniu z innymi latami, tem gwałtowniejszy ton przybierają mowy podżegaczy, którzy słowami radaby dokazały tego, czego przedstawienie rzeczywistych stosunków nie zdolałoby dokonać. Cudów dokazuje pod tym względem zwłaszcza dr. A. Velisg, pionierując zwiastując przeciw klasie średniej, którą — jego zdaniem — należałoby zrównać z ziemią. Ale wszystko to daremne: za oficera propagandy czyni nie ma żołnierzy! Z tą szczerą garstką wódców, snujących się z czerwonymi szatarenkami, nikt chyba liczyć się nie będzie i policja mądrze czyni, nie broniąc im nieszkodliwej zabawy. Występuje policja czynnie dopiero wówczas, gdy porządek i spokój publiczny donaję szlakiem czerwonej procesji — zaburzenia. Ale acz zezwalając na przechadzkę z czerwonymi płachtami, władze niechętnie — i chyba słusznie — są usposobione dla mów podburzających i o ile na to ustawa pozwala, zamykają usta zbyt zapalczystemu mówcom. Tak np. minister spraw wewnętrznych zakazał mityngu na Trafalgar Square. Mityng ten urządzony zostanie w najbliższą niedzielę gdzieś indziej — gdzie? nie wiadomo jeszcze. Wezmą w nim udział tylko angielscy socjaliści, obokracjowi bowiem, widząc, że niebezpieczniejsze igraszkę z ogniem i że łatwo można być takie sprawy wylecieć z Anglii, odmówili udziału w mityngu. W ogóle przyszedł trzeba obokracjom, nawet bardzo radykalny wynajmający anarchizm, że umiemia zastosować do tutejszych ustaw i nie ściągać na siebie żadnych zarzutów. Tak więc Anglia, kryjąc najniebezpieczniejsze hydry anarchji, ubezpieca ona jest jednak przed ich zamachami.

W łonie komisji robotniczej, utworzonej jeszcze za dawniejszego gabinetu i ciągnącej bez przerwy swą ankietę, mieliśmy sposobność usłyszeć plan szeroki i dalekosiężny reform, sformułowanych przez dwie tak wybitne osobistości, jak Tomasz Mann, przywódca federacji robotniczej i p. Sydney Webb, członek rady macypałnej, jeden z organizatorów słynnej Fabian Society, autor London Program etc. P. Mann zdążył upaństwowienia gruntu, zakupienia dróg żelaznych i kopalni przez państwo i podjęcia wszelkich robót i prac przez ciała municypalne miejscowe. Jestto urzeczywistnienie teorii kolektywizmu. Niedawno program taki byłby wywołał krzyk zgory; obecnie tak się oswojono z ostatecznościami, że najbardziej zachowawcze organy prasy mają jedynie pochwały dla Tomasza Manna. Zapewne pozyskał sobie ten oklask przez ważne zastrzeżenie, że sam nie uważa tych przewrótów jako wykonalnych obecnie, że trzeba będzie z gruntu pierw zmienić charakter jednostek i społeczeństwa. Ale zdaje mu się koniecznym nie spuszczać tego celu z oka, zdążyć do niego bez przerwy i wykonywać go wszędzie tam, gdzie to jest tylko możliwem.

Co się tyczy p. Sydney Webba, to jako praktyczny i odpowiedzialny za swe propozycje polityki, ograniczył się do mniej dalekosiężnych planów. Ale i on żąda jak najszerszego ześrodkowania pracy w rękach państwa i ewentualnie municypalności. Jako środek, prowadzący do tego celu, uważa on utworzenie specjalnego wydziału ministerjalnego, rodzaj ministerstwa pracy, albo robót publicznych. Domaga się także naszacowania ceny zarobku przez władze państwowe

w każdym razie, gdy robotnicy sami żądać będą takiej legalnej normy.

Uważaliśmy za właściwe zaznaczyć te szczegóły. Nie ma kwestyj ważniejszych na porządku dziennym i widząc znaczenie, jakie sobie wyrobiły w organizmie zachowawczej Anglii, nie można wątpić, że reformy radykalne nastąpią i nastąpić muszą. Taka presja wywierana jest ze strony opinii na sfery rządowe w tym kierunku, że nawet stary Gladstone, mąż stanu, należący do innej zupełnej epoki i stawiający problemata polityczne w pierwszym rzędzie przed socjalnemi, będzie musiał swój program ministerjalny częściowej poddać zmianie. Naturalnie, że bill o Irlandji pozostanie na pierwszym planie, ale po między dwoma jego czytaniem i ministrem spraw wewnętrznych, p. Asquith, przedstawi projekt, dotyczący się bezpośrednio dobrobytu mas. Ze duch ich będzie szlachetny i liberalny, wątpić nie można po świeżej jego mowie w przedmiocie opieki nad dziatwą, która, pozyskała oklask wszystkich stronnictw.

Pan Tate, który zamierzał wybudować swym kosztem muzeum publiczne dla swej galerji obrazów i ofiarować je Londynowi i którego wspaniałomyślny dar został odrzucony przez poprzedni gabinet, wszedł w porozumienie z obecnym, a można uważać za rzecz pewną, iż negocjacje doprowadzą teraz do pożądanego celu. A K.

Stan szlachecki w Rosji.

W ostatnich czasach prasa rosyjska wraca wciąż do rozpraw o stanie szlacheckim i jego obowiązkach względem ojczyzny i społeczeństwa. *Grudzinin* i *Now. Wrem.* nie mogą skończyć polemiki, rozpoczynanej na ten temat i przesadzają się w rozprawach i wnioskach o różnych prawach i przywilejach, przysługujących szlachcie. *Birż. Wied.* zdumione są ową polemiką — poczytując ją jednak za bezcelową, usnały za właściwe dodać parę słów od siebie. „Ze w historii rozwoju państwa rosyjskiego szlachta zajmowała zawsze miejsce przewodnie, to jeszcze nie było następstwem przywilejów, które stanowi temu przysługiwały. Szlachta zdobyła miejsce przewodnie tem, że przez cały czas życia i rozwoju państwa była zawsze główną i jedyną siłą cywilizacyjną narodu rosyjskiego. Szlachta w charakterze urzędników koronnych była zawsze o swym żywiołem czynnym, co miało znaczenie doniosłe w sferze politycznej, jako też i cywilizacyjnej. Inne stany mało bardzo dostarczały ludzi wybitnych. Kto dał Rosji dowódców i bohaterów, co w okresie wojen okryli sławą oręż rosyjski? Stan szlachecki wyłącznie prawie, z bardzo małymi wyjątkami. Z jakiej sfery wyszli najbardziej wybitni mężowie stanu i działacze państwowi? Znowu ze stanu szlacheckiego. Któż wreszcie dostarczał największego kontyngentu mężów nauki, pracowników i przedstawicieli literatury? Zawsze ten sam stan szlachecki, a faktów tych, że stronił historii wymusza nie podobna. Wszakże każdy ruch historyczny ma swe granice i oto w połowie stulecia bieżącego inne stany społeczne, nie tylko szlachecki, dostarczają znacznego kontyngentu ludzi, udziału w pełni do służby państwowej i publicznej. Szlachta dawała się wyprzedzić i zachowywała tylko nabyte prawa i przywileje. W roku 1861, w czasie wielkiej reformy włóściańskiej i te przywileje uległy znacznej redukcji, a szlachta musiała się skupić w dachu i obrać drogę, po której krocząc, mogłaby zatrzymać przy sobie na dal to stanowisko przewodnie i pierwszorzędne, które zdobyła w historii.

Wobec faktu, że wysokie stanowiska w służbie koronnej poczęli zajmować ludzie, wyszli z innych stanów, wobec zmian, jakie do stosunków agrarnych wprowadziły reformy lat sześćdziesiątych, szlachta, w której ręku znajdowała się główna część własności ziemskiej państwa, winna była skupić swą działalność około urzędowania majątków własnych, około podniesienia kultury i rozwoju gospodarstwa rolnego. Tymczasem nie tę drogę obrał stan szlachecki. Dążąc po dawnemu do służby koronnej, szlachta dokładała wszelkich starań ku pozyskaniu posad dobrze płatnych, a zaradczy swę dobrą, wzięła całkowity rozsrał z ziemią. Następstwa takiego zachowania się szlachty były bardzo smutne. Ziemia zaczęła wymykać się z rąk szlachty, zaś cały stan szlachecki znalazł się pogrążonym w przesileniu, którego jesteśmy świadkami. Kryzys ta nie jest bynajmniej następstwem reformy z roku 1861, lecz tego faktu, że szlachta nie pojęła swego zadania i nie wkroczyła na nową drogę, wskazaną jej przez historję. Obecnie daje się zauważyć pewien zwrot ku lepssemu. Daleko jeszcze do tego, aby zwrot ów nabrał poważnego doniosłości, ale dzisiaj zasługują już na zaznaczenie okoliczności, że poznanie misji, zadań i celów, jakie na szlachtę wkłada historia, zaczyna się ujawniać w

stosunku najlepszych przedstawicieli stanu szlacheckiego i znajduje uznanie władz wyższych. Ulgi, nadane szlachcie w czasach ostatnich, nie mają cech ulg osobistych, lecz majątkowych. Gdy poznanie prawdy, wyższości charakterystycznej, przeniknięcie do duszy i umysłów całego stanu szlacheckiego w Rosji, gdy majątki szlacheckie nie będą stały pustkami, a przeciwnie zawrę w nich życie i działalność, wówczas szlachta sama i bez żadnych szczególnych praw i przywilejów powróci do stanowiska przewodniego, jakie zajmowała dawniej i odda Rosji istotną a wielką usługę.

KRONIKA.

Pamiętajmy o fundacji imienia Tadeusza Kościuszki.

Djarjusz lwowski.
Piątek 2. grudnia.
Odczyt dr. Antoniego Prohaski „Powstanie Kościuszkowskie” w sali ratuszowej o godz. 6. wieczorem.

Teatr: „Nasze anioły.” Początek ogoda. 7. wieczorem.

Sobota 3. grudnia.
Walne zgromadzenie członków Towarzystwa pedagogicznego (oddziału lwowskiego) w sali ratuszowej o godz. 10. rano.

Odczyt dr. Emila Dunikowskiego: „Od Atlantydy do Pacyfiku”, w sali ratuszowej o godz. 7. wieczorem.

Zebrańskie Towarzystwa prawnicze w salach kasyna miejskiego o godz. 7. wieczorem.

Niedziela 4. grudnia.

Wieczorek muzyczny deklamacyjny w „Skale” o godz. 6. wieczorem.

Poniedziałek 5. grudnia.

Wieczorek św. Mikołaja dla dzieci w Kasynie miejskim.

Wiadomości osobiste. Dr. A. Szulistański, okulista, b. asystent dr. Wiehertkiewicza w Poznaniu, przeniósł się do Stanisławowa na stały pobyt do naszego miasta i zamieszkał przy ul. Teatralnej 1. 7.

Nekrologia. Helena z Bzowskich Młodęcka, córka Bogusława i Leonji ze Stadnickich Bzowskich, żona Henryka Młodęckiego, właściciela dóbr Wilekowie w Królestwie Polskim, zmarła w Drogini d. 29. zm. — W Irkucku wystraszem z rewolwern odebrał sobie życie Mikołaj Witkowski z Wilebskiego. Syn biednego organisty, prawie niepiśmienny, pracą długoletnią nad sobą zdobył wykształcenie dość znaczne, a będąc kustoszem po śp. Czerskim w muzeum geograficznym w Irkucku, był nieraz wysyłany dla poszukiwań archeologicznych i relacje z tych wycieczek drukowane były nieraz w oddzielnych odbitkach, które zwróciły uwagę ludzi światłych i kompetentnych. — Znany rosyjski pedagog i gramatyk Gałachów zmarł w Petersburgu w 85 r. życia.

— Alfons Czajkowski, poseł do Sejmu i rady państwa zmarł w Dussanowie koło Przemysłu.

Kalendarz. Piątek (2.): Bibiani P. Wschód słońca o godzinie 7. minut 37, zachód o godzinie 4. minut 1.

(m) **Fabrykant fałszywych guldénów.** We wtorek dnia 29. listopada b. r. o godzinie 8. wieczorem zgłosiła się na inspekcję policyjną żydówka, Minia Kober, sprzedająca pomarańcze i cytryny na placu Krakowskim, z doniesieniem, iż przytrzymała jakąś porządnie ubraną panią, która kupując u niej owoce, dała jej fałszywy banknot jednorosowy. Panią ową sprowadził żydzi równocześnie na inspekcję policyjną. Podała ona, że się nazywa Anna N., jest wdową po wachmistrze żandarmerji i mieszka przy ulicy Łyczakowskiej pod 1. 58. Na zapytanie komisarza policyjnego, skąd wzięła fałszywego guldéna, nie dawała dokładnych odpowiedzi, aż dopiero agent policyjny Filip Schlaiffenberg, podczas rewizji zauważył, iż Anna N. trzyma coś ukrytego w ręce. Pomimo wezwania komisarza, nie chęła ona ręki otworzyć, to też siłą mocą musiano to uskutecznić. Wtedy wypadły na stół trzy fałszywe guldény papierowe!... Po dłuższym namyśle podała Anna N., iż fabrykantem tych guldénów jest pewien młody człowiek, który u niej mieszka. Natychmiast więc udał się pod wskazany adres komisyjista policyjny, p. Lyskowski, a gdy wszedł do pomieszczenia zastał młodego człowieka, zajętego właśnie fabrykacją jednorosowych banknotów. Fałszerz nazywa się Jan Stanisław Jankiewicz, jest rodem z Olona, religij gr. kat., liczy lat 22. Przy rewizji znaleziono kilka kamieni litograficznych, rozmaite chemikalia, oraz kilkanaście fałszywków zupełnie wykonanych i kilkanaście nie zupełnie gotowych. Jankiewicza oczywiście natychmiast aresztowano i w drodze, gdyż nie miał ciepłego ubrania, odstawiono do policyj, gdzie nastąpiło dalsze przesłuchanie. Z początku nie chciał on dać żadnych wyjaśnień, później jednak rozgadał się, umożliwiając spisanie protokołu. Wedle podania Jankiewicza, ukochany on w r. 1886 w Stani sławowie siostrą klasę realną, a porzuciwszy szkołę,

utrzymywał się z dyurnów. W ostatnich czasach był dyetariuszem w Wydziale krajowym.

Przed miesiącem stracił posadę, a nie mając środków do życia i nie mogąc Annie N. płacić za wynajmowany od niej pokój, wpadł na myśl rozbicia fałszywych guldénów. Anna N. znajdując się również w opłakanych stosunkach finansowych, zgodziła się na propozycję Jankiewicza, puszczania w kurs fałszywków. Wychodziła ona wieczorem do miasta i kupując wiktuały, dawała fałszywe guldény. Przy zroku nie było to rzeczą tak trudną, gdyż fałszywkaty były wcale dobrze zrobione. W ten sposób, jak podaje sama Anna N., puseła w kurs kilkadziesiąt guldénów, gdy natomiast Jankiewicz utrzymuje, iż wszystkich zrobił 20 sztuk. Zachodzi jednak uzasadnione podejrzenie, że fałszywkatów tych zrobiono daleko więcej, gdyż policyja w ostatnich czasach zakwestjonowała kilkanaście takich fałszywych guldénów. W jaki sposób Jankiewicz robił te fałszywkaty, na razie podać nie możemy, wyjaśni to dokładnie śledztwo sądowe. Anna N. ma dwie córki i syna, a jak się okazało, dzieci te nie wiedziały o całej sprawie, gdyż Jankiewicz podczas roboty zamykał się w swoim pokoju, do którego przyszedł miała tylko Anna N. Policyja ukochanyła wczoraj dochodzenia i dziś zostają Jankiewicz i Anna N. odstawieni do sądu karnego. Ciekawy jest szczegół, iż Jankiewicz, zapytywany o powód, który go skłonił do popełnienia zbrodni, odpowiada, iż „dążył do szlachetnego celu, a w środkach nie przebieżał”. Jaki to był ten „szlachetny cel”, wyjaśni prawdopodobnie dopiero rozprawa karna.

Wieczorek ku uczczeniu rocznicy powstania listopadowego, odbył się staraniem Czytelnia dla kobiet d. 30. listopada. W „słowie wstępne”, wygłoszone przez panią Antoninę Machczyńską, podniosła szan. prelegentka znaczenie obchodów rocznic narodowych. Zachęcając do dalszej pracy na tem polu, zakończyła pani Machczyńska przejmujące swe przemówienie, które wywarło na obecnych głębokie wrażenie.

Dalszym ciągiem zajmującego programu było odgranie na ośm rąk „Coriolana” Bethowena przez panią Szłomkowską, panny Karłowinę, Letnerównę i Biedkowską. Piękny śpiew panny Solokiej i gra na fortepianie panny Stachiewicz, wypełniały dalsze numery. Panna Sedlaczówna wygłosiła wiersz swego tworn p. t. „Z róznicą polskich pieśni”, a pani Czerniakowa przy akompaniamencie pani Szłomkowskiej wygłosiła „Marzę pogrzebowy Ujejskiego.” Uroczystość zakończyły pieśni patriotyczne, odpiewane choralnie pod kierownictwem p. Stan. Niewiadomskiego.

Obchody narodowe. Z Gorlic donoszą nam: Za staraniem kierownika szkoły przemysłowej p. Karola Skwarczewskiego, odbył się dnia 27. listopada rb. w naszym mieście uroczysty wieczór z nader uroczajonym programem, ku uczczeniu pamięci nieśmiertelnego wieszczki Adama Mickiewicza. Słowo wstępne, a następnie odczyt, wygłosił p. Karol Skwarczewski. Śpiew uczniów szkoły przemysłowej, którym kierował p. M. Str., jak również gra na fortepianie, wykonana przez panią Dzi., wypadły świetnie. Deklamacja panny A. Furm., jakoteż pani A. Skw... przy akompaniamencie pani Now., oddane zostały z werwą i zrozumieniem rzeczy. Śpiew solowy panny M. Krzan... dał nam po raz pierwszy poznać jej miłutki głosik. Pan Lip... złożył dowód niepodzielnej biegłości i artyzmu w śpiewie solowym. Najpiękniejszym ustępem programu był śpiew chóru mieszczanego, następnie chóru męskiego, pod przewodnictwem p. Tob... tudzież gra na cytrze, wykonana przez p. Much... Ogółem wrażenie wieczorku było podniosłe, nastroj poważny, a słuchacze opuścili lokal szkoły przemysłowej z zupełnym uznaniem i wdzięcznością dla inicjatora tego wieczorku, który nie szczędził trudów, aby publiczność jak najmiłzej z tego wieczorku odniosła wrażenie.

W Przysławiu odbył się dnia 29. listopada w tamtejszym kasynie na dochód weteranów z roku 1830 wieczorek muzyczny, który pod względem wykonania powiódł się zupełnie, jednak pod względem materialnym nie osiągnął niestety zamierzonego celu. Szczerpie grono miejscowej inteligencji stanęło do apelu. Właściciele większych posiadłości, jak jeden mąż — pozostali w domu.

Nie wiemy — pisze nasz korespondent — jak mamy sobie objaw ten tłumaczyć... Zaproszenia otrzymali bowiem wszyscy.

W kościele Ks. Zmartwychwstańców przy ulicy Piekarskiej w 2. 3. i 4. niedzielę adwentu, oraz w dzień święta Matki Boskiej Niep. Poc., o godzinie 4 popołudniu będzie kazał ks. prałat Jan Gnatowski.

Wenta gospodarska. Otrzymujemy następujące pismo: Wentę gospodarską na „Dom pracy” zamierzam urządzić w sali „Sokoła” dnia 21. grudnia br. Ośmielam się polecić ją gorąco łaskawym względem dobroczynnych osób. Zwierzenia, drób, ryby, masło, ser, wszystko wchodzi w zakres wenty gospodarskiej i każdy dar najmniejszy w imieniu ubogich z serdeczną wdzięcznością przyjęty zostanie. Dary odbierane będą w pałacu namiestnikowskim między 15. a 18. grudnia b. r. *Marja Bańkowska.*

Sprawozdanie lwowskiej komisji Towarzystwa opieki nad weteranami polskimi z r. 1831 za miesiąc listopad.

Docho dy: Rada saviadownca Gal. banku kredytowego zł. 100, Actur hr. Gołuchowski 50, Ludwik Dolański z Rakowy za 1893 r. 20, urzędny techniczny Wydziału krajowego za listopad 5 50, Aleksander Strzelecki 3, Skafkowska Jadwiga, zebrane w gronie rodziny na zabawie 6, inżynier Kuczkowski 2, „Gwiazda” lwowska, zebrane na wieczorku listopadowym 15 90, Towarzystwo teatr amatorskiego w Krośnie połowę czystego dochodu z przedstawienia 31, młodzież polska w Drohobycu, zebrane na urządzonym tamże nabożeństwie załobnem 18, przez redakcję *Kurjera Lwowskiego* 4. — Ogółem wpłynęło 255 zł. 40 ct.

Wydatki: W miesiącu listopadzie rozdano 32 weteranom zapomogi stałe i nadzwyczajne dotatki w kwocie 408 zł.

Dr. Bernard Goldman, skarbnik.

Temperatura. Barometr idzie w górę. Średnia temperatura w tym czasie była — 18°C., naj wyższa + 0°C., najniższa — 3°C.

Na dziś zapowiada się spore straszne Sokoły po liteńskie: Wiatr będzie co do kierunku połudn. zachodni, co do siły mierny (3); średnia temperatura doby obniży się do — 5°C., niebo będzie lekko zachmurzone, a względna wilgotność powietrza około 90 proc; opad, śnieg nieznan.

Napad na księża. *Diło* podaje następujące szczegóły o napadzie chłopów w Pistrynia na gr. kat. kapłana ks. Zawadzkiego, administratora parafji w Mykietynie, koło Pistrynia: Na ks. Zawadzkiego, który wracał razem z pistryńskimi pocztmistrzem Nitmanem (każdy z nich jechał jednak na swoim wozku) z Szeszoru od proboszcza tamecznego ks. Tymiała, napadło 4 chłopów i uderzyło go kołem w głowę tak silnie, iż stracił prawie oko i dostał wstrząśnienia mózgu. Pierwszej pomocy udzielono mu w domu p. Nitmana, a na drugi dzień odwieziono go do Mykietynie. W okolicy opowiadają, iż przyoznaczonego tego zamachu na ks. Zawadzkiego było ostrzeżenie, które wygłosił on w Szeszorach przeciw radykałom ioh naukom. Żandarmerja pistryńska ujęła już zbrodniarzy i oddała w ręce sądownictwa. Ks. Zawadzki jest ciężko chory. Życiu jego zagraża poważne niebezpieczeństwo.

Cześć na Wołyniu. „Dobry stan interesów materialnych Czechoń, osiadłych w gubernji wołyńskiej — pisza *St.-Pet. Wiedomosti* — wpadł widocznie w oko Czechoń, którzy po roku 1849 emigrowali do Ameryki. Dawniej było im tam nieźle, lecz wraz z powiększeniem się imigracji amerykańskiej stosunki ich zmieniły na gorsze. Otóż, za pośrednictwem rodaków, osiadłych na Wołyniu, Cześci amerykańscy dowiedzieli się o tanioci gruntów na Wołyniu i pomysłnych warunkach życia w Rosji i stąd zrodziła się myśl przesiedlenia się do Rosji, zwłaszcza, że poczynają ją za państwo pokrewne plemienia. Już przed wydaniem prawa o cudzoziemcach, do gubernji wołyńskiej zjeżdżali delegaci Czechoń, osiadłych w Stanach Zjednoczonych, dla zbadania warunków na miejscu, a nawet nabyli kilka znaczniejszych majątków ziemskich w powiecie dubieńskim i innych. Wydanie prawa ograniczonego o kolonizacji cudzoziemskiej zachwiało nieco nadzieje Czechoń amerykańskich, wszelako nie tracąc ducha i oto w tych dniach wystąpi deputat do Pet-rburga, której polecono, żeby u ministerstwa spraw wewnętrznych wyjednać pozwolenie na założenie kilku nowych kolonij czechoń na Wołyniu. Rezultat tych zabiegów dotąd nieznan.”

Oryginalny zwycięzca. W gminie Castna pod Fiume, istnieje z dawnych czasów oryginalny zwyczaj obchodzenia wszystkich wesel raz w roku. Tak i w roku obecnym odbyło się tam w dniu 23. zm. 34 ślubów. Bawica właśnie chwilowo w Fiume odwodowała następny tron austriackiego, arcyksiężna Stefania, przybyła naumyślnie na powyższą uroczystość do Castna i obdarzyła każdą z nowoślubionych darem pamiątkowym.

Nowy wołocyped. W Madjolanie odbyła się d. 28. zm. próba nowego wołocypedu, urządzonego dla celów wojskowych, a mianowicie dla służby wywiadowczej w piechocie. Wywalałoz jest oficer Pinto. Komisja wojskowa, wobec której odbyła się próba, nie wydała jeszcze swego orzeczenia.

Wita niespodzianka. W spadku po zmarłym w Madjolanie filantropie Loria, który kolosalny swój majątek przeznaczył na cele dobroczynne, znalazłono niewiódzone w zapisie 2 1/2 miliona renty.

Zakończenie sprawy. Sad przysięgłych departamentu N'ższej Sekwany rozpatrywał temi dniami sprawę dwóch robotników — Dachemina i Damont'a, oskarżonych o podpalenie głównej fabryki likieru benedyktyńskiego w Fécamp. Mimo energicznego wypierania się winy ze strony oskarżonych, skazano ich na dożywotnie ciężkie roboty. Zbrodni dopuścili się przez zemstę, za to tylko, że im odmówiono roboty w fabryce.

Dowcip „panamski”. Wiadomo, że dla Francuzi wszystko przedmiotem może być dowcipu, i smutna więc sprawa pausamska dostarczyła materiału humorystom. Oto największy dowcip, obiegający kury-

Maż-wdowiec.

Powieść z angielskiego

M. BRADDON.

(Ciąg dalszy)

Łucja pożałowała wuj i ciotkę życzeniem dobrej nocy i odeszła do swego pokoju. Znalazszy się tam, gwałtownym ruchem otworzyła okno i nie zwalając na siłmo, wdzierające się do pokoju, padła na kolana, a głowę oparła o poręcz łóżka. Nie wiedziała, jak długo pozostawała w tej pozycji. Obudziła się nagle wściebie garderobiany, która poczęła jej czynić przedstawienia.

— Ależ panienka zaszłbisz się jeszcze na śmierć!

— Mnie nie jest zimno, przeciwnie, nawet gorąco, za gorąco — odparła Łucja, na dowód swych słów przykładając rozpaloną dłoń do czoła dziewięcioletnia.

— Panno Łucjo, pani jestes słaba. Na miłość Boga, kładź się pni zaraz do łóżka. Przy rządzą pani zaraz gorącą herbatę.

I rzekłszy te słowa, wybiegła z pokoju, mrucząc sama do siebie:

— Nie pojmuję, co się w ostatnich czasach mogło stać nasej pannie — z pewnością jest albo słaba, albo — zachorana.

Na drugi dzień jednak przechylała się stanowczo na stronę pierwszego przypuszczenia. przyszedłszy bowiem do pokoju Łucji, zastała ją w silnej febrze i tak osłabioną, że nie mogła

się nawet podnieść z łóżka. Doktor Long, po którego posłano natychmiast, skonstatował zapalenie płuc. Choroba, o ile można było wnioskować z dotychczasowego jej rozwoju, nie była bardzo niebezpieczną i — jak zapewniał doktor — chora powinna przejść do siebie w ciągu czterech dni.

Gdy jednak czas ten minął, a Łucja, pomimo zupełnej rekonwalescencji wciąż jeszcze nie chciała opuszczać swego pokoju, zrozumiał Drew, że czyni ona to dla tego, ażeby nie być zmuszoną do spotkania się z nim. Nie pozostawało mu tedy nic innego, jak odjechać na pewien czas i w ten sposób spróbować, czy nieobecność dłuższa lepiej dlań nie usposobi jej serca. Powód do odjazdu mógł znaleźć bardzo łatwo; powiedział Raeburne'om, że zadługo już nadużywa ich gościnności i że czas im już rozglądać się za nabyciem i urządzaniem własnego domu.

Łucja dowiedziała się o tym zamiarze Drewa dopiero w wilję dnia, nasnaczonego na jego odjazd i natychmiast uczuła się zdrową i postanowiła zejść na dół. Gdy tedy obaj młodzi ludzie powrócili z polowania, na które się wczesnym rankiem wyrwali, ujrzeli w pokoju jadającym smukłą postać Łucji, opartą o gyzms kominka

— Wszelki duch!... Panna Łucja? — zawołał Gotfrdy. — Ktoby był przypuścił, że my pania tu zastaniemy.

Drew również zdziwił się ogromnie i poczerwieniał cały na jej widok, zdołał jednak zapanować nad sobą i zmusić się do wypowiedzenia kilku słów konwencjonalnej grzeczności, gdy na powitanie ścisnął jej drobna, bladą rączkę.

Ona podniosła ku niemu swe oczy i szaraz po pierwszym spojrzeniu zauważyła, że i jego

twarz w tym krótkim czasie zmieniła się jakby pod wpływem zmartwienia. Śmiały rumieniec zabarwił jej blade policzki i w tejże chwili spasiła oczy ku ziemi. Rozmowa była przez jakiś czas ogólna, wkrótce jednak Gotfrdy oddalił się, a oni we dwójce zostali sami.

Łucja pragnęła bardzo dowiedzieć się, czy on w istocie ma zamiar odjechać. On jednak milczał, oparty łokciem na gyzmie kominka i wpatrzony w ogień, czy też w nią — tego w zapadającym smroku dobrze rozpoznać nie mogła. Co też on jej powie? Dla czego milczy tak uparcie? Nigdy jeszcze przedtem nie wydawała się jej rozmowa tak trudną do nawia zania.

— Tu jest zimno... czy pan tego nie znajduje... panie Drew? — wyszeptła, pochylając się nad kominkiem, dla zagrania sobie rąk.

— Rzeczywiście i widzę, że pani musi to zimno bardzo doskwierać — odparł Drew, zrywając się szybko z krzesła, jak gdyby czuł ogromną ulgę z powodu tego, że ona nareszcie przerwała milczenie.

— Pan bo uważasz mnie za jakąś ciepłaniną roślinę — zauważyła Łucja z lekkim uśmiechem.

— Cieszy mnie, że widzę pania znowu przy siłach. Zmieniłaś się paniu bardzo.

Znowu nastąpiła dłuższa pauza, poczem słaby głos wyszeptał:

— Panie Drew!

— Co, panno Łucjo?

— Chciałam pana zapytać, czy pan namasz zamiar nas już dziś porzucić?

— Tak, dziś wieczorem odjeżdżam.

— Czy to nieodwołalne?

— Tak jest... Pani nie rozumiesz... nie moższ zrozumieć...

— Dobrze, ale dlaczegoż tak zaraz. Czy nie mógłbyś pan zatrzymać się przynajmniej do święt Bożego Narodzenia, gdy... gdy ja pana o to poproszę?

Głos jej przeszedł w szep, a głowa opadła na piersi.

— Czy doprawdy życzyłabyś pani sobie, ażebym pozostał? — zapytał Drew.

— Tak, byłoby mi bardzo miło...

— Bo, jeżeli pani sobie tego życzy — zostanę...

— Dziękuję panu...

— I — ciągnął dalej — nie będzie już między nami mowy o wojnie lub pokoju, ale oboje zapomniemy o wszystkim i przebaczymy sobie wzajemnie?

Przystąpił ku niej bliżej i wyciągnął ku niej ręce, jak gdyby chciał tę tak bardzo ukochaną kobietę przycisnąć do piersi i w ten sposób stwierdzić szawarcie pokoju wieczystego.

— Przebaczysz mi pani? Będzie między nami pokój? — zapytał znowu.

— Tak, jeżeli pan sechcesz pozostać — odparła szepem tak cichym, że załedwie mógł do słyszeć te odpowiedzi.

— Zostanę, skoro pani chcesz tego, Łucjo — zawołał namiętnie — czy pani nie pojmujesz, ukochana moja, że ja „królów Łucję” chcę mieć tylko dla siebie samego? Teraz i zawsze pozostanę przy pani, jeżeli tylko trochę sechcesz mię pokochać...

— O, nie mów pan tak do mnie — zawołała, zrywając się szybko z miejsca i wpatrując się weń szeroko rozwartymi źrenicami. — Jak pan możesz tak mówić, skoro wiesz, że to jest niemożliwe.</

